

Sumář závěrečné zprávy Komise pro kanonické právo

Stručný sumář závěrečné zprávy synodní Komise pro kanonické právo z 22. září 2026

Online: [canon-law-commission-final-report-eng.pdf](https://www.vatican.va/roman_curia/commission/canon-law/commission-final-report-eng.pdf)

Závěrečná zpráva synodní Komise pro kanonické právo z 22. září 2026 navrhuje řadu změn CIC, které mají synodální způsob života a rozhodování církve převést do konkrétních právních struktur.

První výraznou linií je **širší účast věřících na vedení a službě církve**. Návrhy **kán. 208, 212 a 228** zdůrazňují společnou odpovědnost všech pokřtěných za poslání církve, povinnost pastýřů naslouchat věřícím a možnost jejich širšího zapojení do církevních úkolů a funkcí. **Kán. 476** rozšiřuje možnosti ustanovení **biskupských delegátů** (a biskupských rad) i z řad vhodných věřících. U **kán. 1421 a 1425** se navrhuje otevřít výkon soudcovské služby v církevních soudech širšímu okruhu věřících, včetně možnosti, aby za stanovených podmínek byl soudcem i někdo jiný, než klerici. **Kán. 230** dále rozšiřuje prostor pro stabilní služby a pro výkon některých úkolů v liturgii a pastorační službě v situacích, kdy chybějí svěcení služebníci.

Druhou velkou oblast představuje **decentralizace a posílení partikulárních struktur**. **Kán. 440** má nově stanovit pravidelné konání provinčního koncilu každých deset let. **Kán. 443 a 444** rozšiřují účast na partikulárních koncilech a omezují výlučnost dosavadních kategorií účastníků. U **kán. 446** se navrhuje časově omezit římskou *recognitio* dekretů partikulárních koncilů. U **kán. 1112** se navrhuje odstranit nutnost předchozího povolení Apoštolského stolce pro delegování věřících k asistenci při uzavírání manželství; rozhodující by zůstala biskupská konference a diecézní biskup.

Třetí oblastí je prohloubení pojetí společného synodálního rozlišování v participativních orgánech. Nejde přitom o změnu principu hierarchické odpovědnosti: **konečná rozhodovací pravomoc zůstává u příslušné authority** – zejména u diecézního biskupa. **Mění se však způsob, jakým se k rozhodnutí dochází.**

Na mnoha místech se navrhuje odstranění formulace „**pouze poradní**“ (*tantum consultivum*) a zdůrazňuje se, že konzultace má být skutečnou součástí rozlišování. **Kán. 127** má nově požadovat, aby autorita poskytla konzultovaným potřebné informace, dostatek času a skutečnou svobodu k vyjádření názoru.

Výrazně se posiluje postavení **kněžské rady (kán. 495 a 500)**. Ta má nadále zůstat poradním orgánem biskupa, ale její úloha se rozšiřuje: má spolu s biskupem **pravidelně hodnotit pastorační a administrativní vedení diecéze ve vztahu k uskutečňování diecézního pastoračního plánu**. Zároveň se posiluje transparentnost. Před odesláním zprávy *ad limina* má být její shrnutí předloženo věřícím, zejména kněžské a pastorační radě (**kán. 399**), a výroční finanční zpráva diecéze má být předkládána také těmto radám (**kán. 493**).

U **kán. 461 a 466** se navrhuje pravidelnější využívání **diecézní synody** (alespoň jednou za 10 let), která má být místem společného rozlišování, ověřování uskutečňování diecézního pastoračního plánu a jeho dalšího směřování. Synodní dekryty mají být chápány jako výsledek procesu rozlišování účastníků synody. U **kán. 512** se zároveň otevírá **diecézní pastorační rada** širšímu okruhu osob: mezi jejími členy mají být především věřící vyznačující se autenticitou svého svědectví víry, podle okolností mohou být přizváni další věřící a bez hlasovacího práva také členové jiných církví a církevních společenství, která nejsou v plném společenství s katolickou církví. Synodální princip se promítá také do **složení participativních orgánů**. U **kán. 463** se posiluje zastoupení věřících na diecézních synodách a jejich výběr prostřednictvím diecézní pastorační rady. Zároveň se doporučuje věnovat větší pozornost ženám, mladým lidem, lidem žijícím v chudobě či na okraji společnosti.

Významná změna se týká **farní úrovně**. Návrh **kán. 536** navrhuje povinné zřízení **pastorační rady v každé farnosti**. Její úloha se rozšiřuje od obecné pomoci farářů k účasti na formulaci pastoračních směrnic a rozhodnutí, která má farář uskutečňovat v rámci své pravomoci. **Kán. 537** posiluje transparentnost **ekonomické rady farnosti**: hospodaření farnosti má být pravidelně vykazováno společenství, podle norem partikulárního práva, pokud možno s nezávislým ověřením.

Celkově návrh Kanonické komise z roku 2026 představuje posun **od modelu autority, která především rozhoduje po konzultaci, k modelu autority, která rozhoduje prostřednictvím strukturovaného procesu naslouchání, rozlišování, rozhodnutí, evaluace a odpovědnosti**. Nejde o zavedení demokratického modelu řízení církve ani o přenesení rozhodovací pravomoci biskupů a farářů na rady. Jde spíše o právní zakotvení skutečné **spoluúčasti pokřtěných**, větší transparentnosti a vykazatelnosti a o vytvoření pravidelných mechanismů, v nichž se zkušenost a odpovědnost celého Božího lidu mohou promítnout do vedení místní církve. Z tohoto pohledu je návrh významný především tím, že se **synodalita přestává chápat pouze jako metoda nebo spiritualita a stává se také otázkou institucionální architektury kanonického práva**.

S pomocí Chat GPT zpracoval Petr Hruška